

FAIRTRADE POLSKA

RAPORT
2016-2017

Wydawca:

Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska
Kraków 2018

ISBN: 978-83-941118-5-4

 FairtradePolska

 FairtradePolska

 FairtradePolska

 FairtradePolska

 www.fairtrade.org.pl

Szanowni Państwo!

Oddajemy w Państwa ręce raport podsumowujący działania Fundacji „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska w latach 2016-2017. Zapewne pierwszą rzeczą, jaka rzuci się w oczy wnikliwemu Czytelnikowi, będzie... nieco skomplikowana i długa nazwa organizacji. Aby ją zrozumieć i pojąć, na czym polega szczególnie charakter raportowanego okresu, należy cofnąć się o kilka lat. Zapraszam więc na krótką podróż w czasie.

W 2009 roku 13 organizacji pozarządowych i 9 partnerów tworzy nieformalną Koalicję Sprawiedliwego Handlu, której celem jest zwiększenie skuteczności rozproszonych oddolnych inicjatyw na rzecz promocji Sprawiedliwego Handlu. W 2013 roku Koalicja przybiera formę fundacji. W 2015 roku Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” zostaje oficjalnym przedstawicielem Fairtrade International – organizacji, której misją jest łączenie marginalizowanych producentów z konsumentami, promowanie bardziej sprawiedliwych warunków handlowych i wzmacnianie producentów, pracowników plantacji i rzemieślników z globalnego Południa. W ten sposób nazwa fundacji wzbogaciła się o element „Fairtrade Polska”. Chciałbym skorzystać z okazji, aby podziękować wszystkim, z którymi dane było mi przebyć drogę od nieformalnej koalicji po reprezentowanie Fairtrade – największego systemu certyfikacji Sprawiedliwego Handlu.

Dołączenie do rodziny Fairtrade z jednej strony stanowiło ukoronowanie wieloletnich starań na rzecz popularyzacji Sprawiedliwego Handlu w naszym kraju, ale jednocześnie otworzyło kolejny rozdział w naszej działalności. Lata 2016-2017 obfitowały w działania we wszystkich obszarach naszej aktywności, od rzecznictwa przez edukację po współpracę ze światem biznesu. Informacje o nich znajdują Państwo na kolejnych stronach raportu.

Najbardziej wymiernym wskaźnikiem rozwoju rynku Fairtrade jest dynamika sprzedaży. W latach 2016-2017 szacowana sprzedaż detaliczna wzrosła z ok. 60 do ponad 90 milionów złotych. Dziękuję tym, bez których taki sukces nie byłby możliwy:

- aktywistom – za to, że poświęcają swój czas na rzecz popularyzacji idei Sprawiedliwego Handlu, przyczyniając się poprawy losu ludzi zamieszkujących odległe zakątki ziemi;
- firmom – za to, że wytwarzają i sprzedają certyfikowane produkty Fairtrade w Polsce i za granicą, ułatwiając konsumentom dostęp do towarów wytworzonych w sposób etyczny;
- konsumentom – za to, że obdarzają nas zaufaniem i poprzez swoje wybory zakupowe zmieniają świat na lepszy.

Osobne wyrazy wdzięczności chciałbym złożyć na ręce PKN Orlen, który nieprzerwanie od 2008 roku oferuje klientom swoich stacji certyfikowaną kawę Fairtrade. Tak długoletnie zaangażowanie umożliwia bowiem nie tylko wprowadzanie, ale i utrwalanie pozytywnych zmian w społecznościach producentów.

Życzę Państwu owocnej lektury i zachęcam do śledzenia i wspierania naszych działań w kolejnych latach.

Andrzej Żwawa
Prezes Fundacji „Koalicja Sprawiedliwego Handlu”
– Fairtrade Polska

SPRAWIEDLIWY HANDEL I FAIRTRADE

Sprawiedliwy Handel to partnerstwo handlowe oparte na dialogu, przejrzystości i szacunku, które dąży do większej równości w handlu międzynarodowym.

Fairtrade – największy system certyfikacji Sprawiedliwego Handlu – obejmuje już ponad 1,6 miliona drobnych rolników, pracowników najemnych i rzemieślników z ponad 70 krajów, zrzeszonych w ponad 1200 organizacjach producentów. Produkują oni między innymi kawę, herbatę, cukier trzcinowy, kakao, owoce tropikalne, bawełnę czy kwiaty. Na świecie jest ponad 30 tysięcy certyfikowanych produktów Fairtrade, dostępnych w sklepach i restauracjach w ponad 125 krajach. Fairtrade wzmacnia pozycję rolników i pracowników najemnych z globalnego Południa – reprezentanci organizacji producentów Fairtrade mają 50% głosów podczas Walnych Zgromadzeń organizacji.

CO WYRÓŻNIA FAIRTRADE

Dla większości produktów ustalono tzw. cenę minimalną Fairtrade, która chroni rolników w przypadku nagłych spadków cen na światowym rynku. Jeżeli natomiast cena rynkowa jest wyższa, kupcy płacą im cenę rynkową. Długoterminowe kontrakty pozwalają natomiast lepiej planować wydatki i rozwój działalności.

Oprócz ceny skupu producenci otrzymują również premię Fairtrade. Są to dodatkowe środki, które są przeznaczone na realizację projektów wybranych demokratycznie przez rolników zrzeszonych w spółdzielni lub pracowników. Premia służy m.in. do finansowania opieki medycznej, dostępu do bezpiecznej wody pitnej czy edukacji, jak również rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, poprawy wydajności i jakości produkcji czy przechodzenia na rolnictwo ekologiczne. W 2017 roku wartość premii Fairtrade wyniosła około 600 milionów złotych.

W wielu krajach kobiety, mimo że wykonują większość prac polowych, nie mogą posiadać ziemi, a cały zysk trafia do mężczyzn. Fairtrade wzmacnia pozycję kobiet w lokalnych społecznościach, np. poprzez pilotażowe programy, dzięki którym kobiety po raz pierwszy otrzymują pieniądze za sprzedane przez siebie plony. Ponadto kobiety mają równe prawo głosu podczas zebrań spółdzielni i związków pracowników.

Standardy Fairtrade zabraniają wszelkich form dyskryminacji, pracy przymusowej i niewolniczej pracy dzieci.

Fairtrade kładzie duży nacisk na kwestię ochrony środowiska lokalnego i bezpiecznych warunków pracy.

Przedstawiciele organizacji producenckich z krajów globalnego Południa mają 50% głosów na Walnym Zgromadzeniu Fairtrade International, dzięki czemu współdecydują o losach i kierunkach rozwoju systemu Fairtrade.

O FAIRTRADE POLSKA

WIZJA

Naszą wizją są sprawiedliwe relacje handlowe oparte na zasadach zrównoważonego rozwoju, dzięki którym ludzie poprzez swoją pracę mogą zapewnić godne życie sobie i swoim rodzinom oraz rozwijać swój potencjał.

MISJA

Naszą misją jest propagowanie idei oraz standardów Sprawiedliwego Handlu w celu wspierania marginalizowanych producentów i drobnych wytwórców z krajów globalnego Południa. Misję realizujemy poprzez budowanie świadomości, edukację w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnej konsumpcji oraz działania na rzecz zwiększania dostępności produktów Sprawiedliwego Handlu w Polsce.

NASZA HISTORIA

2009

Powstaje nieformalna Koalicja Sprawiedliwego Handlu złożona z 13 organizacji pozarządowych i 9 partnerów

2013

Na bazie nieformalnej koalicji powołana zostaje Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu”

DZIAŁANIA

Fairtrade Polska jako Organizacja Marketingowa Fairtrade zajmuje się rozwojem Sprawiedliwego Handlu poprzez:

- promowanie produktów z certyfikatem Fairtrade wśród konsumentów
- wspieranie polskich firm w zakresie certyfikacji produktów Fairtrade
- podnoszenie świadomości konsumentów i edukację globalną m.in. przez kampanię Społeczności Przyjazne dla Sprawiedliwego Handlu
- prowadzenie działań rzeczniczych, np. ws. zrównoważonych zamówień publicznych

FAIRTRADE W POLSCE

28%

polskich konsumentów rozpoznaje znak Fairtrade

Ponad 75% uważa, że Fairtrade ma pozytywny wpływ na postrzeganie danej marki

67%

poleciłoby Fairtrade znajomym

Kawa jest najczęściej kupowanym produktem Fairtrade w Polsce

2015

Fundacja podpisuje umowę z Fairtrade International, stając się oficjalnym przedstawicielem systemu Fairtrade w Polsce

2016

Fundacja zyskuje status Organizacji Pożytku Publicznego

Raporty z działalności w okresie 2009-2015 dostępne są pod adresem fairtrade.org.pl/o-nas/raporty

WŁADZE FUNDACJI:

Zarząd:

Andrzej Żwawa – Prezes Zarządu

Zbigniew Szalbot – Członek Zarządu

Rada Nadzorcza:

Borys Bińkowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej

Andrzej Smok (proFT LTD)

Dorota Kocurek-Poznańska

Ewa Maria Kamińska-Bużalek (Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”)

Grzegorz Gruca (Polska Akcja Humanitarna)

Joanna Szabuńko (Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie)

Krzysztof Marcin Słaboń (Stowarzyszenie Lokalnych Ośrodków Twórczych)

Maria Monika Stalony (Biosprawiedliwi)

Monika Aleksandra Onyszkiewicz (Fundacja EkoRozwoju)

FAIRTRADE SKORZYSTAJ Z RYNKOWEJ SZANSY

WSPÓŁPRACA Z BIZNESEM

Idea Sprawiedliwego Handlu realizuje się poprzez działania rynkowe, łącząc producentów z globalnego Południa, przedsiębiorstwa wytwarzające i sprzedające certyfikowane produkty oraz konsumentów. Wspieranie firm zainteresowanych produkcją lub sprzedażą certyfikowanych produktów Fairtrade stanowi więc naturalną część działalności Fairtrade Polska.

- Wspieramy firmy w procesie certyfikacji i uzyskiwania licencji na użycie znaków Fairtrade na rynek krajowy i zagraniczny, jak również w związku z kierowanymi do nich zapytaniami zagranicznych marek poszukujących w Polsce producentów swych produktów, takich jak np. czekolady czy ciastka.
- Dysponujemy globalną bazą danych surowców i produktów z certyfikatem Fairtrade.
- Prowadzimy szkolenia z zakresu Fairtrade dla firm.
- Oferujemy pomoc merytoryczną przy tworzeniu materiałów marketingowych B2B i B2C.
- Udostępniamy własne materiały marketingowe poprawiające widoczność produktów ze znakiem Fairtrade w punktach sprzedaży.
- Prezentujemy produkty licencjobiorców podczas targów.
- Prezentujemy produkty z certyfikatem Fairtrade podczas targów.

W latach 2016-2017 następujące firmy uzyskały lub rozszerzyły licencję na używanie znaku Fairtrade na produktach:

Cafe Borówka – zajmuje się paleniem świeżej kawy z ziaren pozyskanych z najlepszych plantacji świata. Palarnia od kilku lat należy do organizacji SCAE (Speciality Coffee Association of Europe).

Fairpants – pierwszy w Polsce i jeden z nielicznych w Europie producentów wysokiej jakości bielizny z organicznej bawełny Fairtrade.

Millano – firma istnieje na rynku już od 35 lat, produkując wyroby czekoladowe zarówno na rynek polski, jak i za granicę. Millano posiada certyfikat Fairtrade na kakao, cukier trzcinowy oraz zioła, herbaty ziołowe i przyprawy.

Szczypta Świata – firma powstała w 2004 roku z pasji do podróży i potrzeby wspierania społeczności wypchniętych poza margines uwagi świata, stając się jednym z pionierów polskiego rynku Sprawiedliwego Handlu. Pod marką Pizca del Mundo firma oferuje różnorodne produkty Sprawiedliwego Handlu, takie jak kawa, kakao, czekolada na gorąco czy yerba mate.

4

Liczba licencjobiorców Fairtrade

15

Liczba firm z certyfikatem Fairtrade*

SPRZEDAŻ PRODUKTÓW FAIRTRADE

Sprzedaż w 2016:
62 208 481 PLN

Sprzedaż w 2017:
95 762 414 PLN

* Obecnie certyfikat Fairtrade w związku z produkcją na zamówienie marek zagranicznych posiada 15 polskich firm. Kilka kolejnych przeszło audyt w ramach certyfikacji łańcuchów produkcji Fairtrade w innych krajach.

Ważnym elementem rozwoju Fairtrade w Polsce było wprowadzanie nowych certyfikowanych produktów do stałych i czasowych ofert sieci handlowych. Dzięki temu produkty Fairtrade zaczęły być dostępne dla szerokiego grona konsumentów, co z kolei przełożyło się na dynamiczny wzrost sprzedaży.

Najbardziej rozpowszechnionym produktem z certyfikatem Fairtrade w Polsce pozostaje kawa. Głównym kanałem dystrybucji kawy Fairtrade w Polsce są bistra Stop Cafe na stacjach paliw PKN Orlen.

Tomasz Makowski: *Dynamiczny wzrost sprzedaży produktów z certyfikatem Fairtrade w Polsce w ostatnich latach zawdzięczamy nałożeniu się dwóch zjawisk. Z jednej strony wzrasta świadomość konsumentów, którzy coraz częściej szukają produktów z wartością dodaną. Jednocześnie dzięki zaangażowaniu firm na rynku pojawiło się kilkadziesiąt nowych produktów Fairtrade, od kaw i herbat przez lody i inne słodczyce aż po bieliznę z certyfikowanej organicznej bawełny Fairtrade. Dzięki temu konsumenci, którzy chcą, aby ich zakupy przyczyniały się do poprawy sytuacji na świecie, mają wybór i mogą łatwiej znaleźć etycznie wyprodukowane wyroby.*

Fairtrade Polska promuje Sprawiedliwy Handel podczas tzw. Free Cone Days, czyli akcji darmowych degustacji lodów Ben & Jerry's.
Warszawa, 2017

FREE CONE DAY – PRZYKŁAD WSPÓŁPRACY Z FIRMAMI

Cieszące się ogromną popularnością w wielu krajach amerykańskie lody Ben & Jerry's trafiły do stałej dystrybucji w Polsce w 2017 roku. Marka słynie z zaangażowania w projekty społeczne, a wszystkie produkty Ben & Jerry's posiadają certyfikat Fairtrade.

KALENDARZ ADWENTOWY FAIRTRADE – ŁĄCZYMY FIRMY I KONSUMENTÓW

W grudniu 2017 roku przeprowadziliśmy akcję promującą firmy zajmujące się produkcją lub sprzedażą certyfikowanych produktów Fairtrade. Wzięło w niej udział 16 firm, które przekazały swoje produkty na nagrody dla uczestników konkursów. Każda firma była prezentowana w specjalnym serwisie internetowym. Dodatkowo na Facebooku i Instagramie publikowane były posty poświęcone zaangażowaniu firm w Fairtrade. W ramach akcji przeprowadziliśmy 4 konkursy, na które otrzymaliśmy ponad 3 tysiące odpowiedzi. Zabawa cieszyła się dużą popularnością – odnotowaliśmy ponad 6 tysięcy wejść do serwisu i dotarliśmy do około 40 tysięcy użytkowników mediów społecznościowych.

DZIAŁANIA WŚRÓD KONSUMENTÓW

Sprawiedliwy Handel narodził się jako oddolny ruch świadomych konsumentów, którzy chcieli wspierać lokalne społeczności z krajów globalnego Południa, płacąc uczciwą cenę za ich towary. Spontaniczne działania z biegiem lat formalizowały się, dając początek Fairtrade i innym systemom certyfikacji. Niemniej konsumenci wciąż stanowią główną siłę napędową ruchu Sprawiedliwego Handlu, dlatego to właśnie do nich kierujemy dużą część działań.

WORLD FAIRTRADE CHALLENGE

Od 2016 roku organizujemy polską edycję międzynarodowej akcji World Fairtrade Challenge, której celem jest mobilizowanie konsumentów do wyrażania solidarności z mieszkańcami globalnego Południa, którzy uprawiają kawę, herbatę, kakao i wiele innych produktów, po które sięgamy każdego dnia. Finał World Fairtrade Challenge przypada zawsze w drugi weekend maja, przez co zbiega się z obchodami Światowego Dnia Sprawiedliwego Handlu.

W latach 2016-2017 w World Fairtrade Challenge wzięło udział około 4 milionów osób z ponad 40 państw świata. W 2017 roku Niemiecka Rada Zrównoważonego Rozwoju nagrodziła World Fairtrade Challenge nagrodą „Project N” za wspieranie realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ. W Polsce akcja World Fairtrade Challenge cieszy się dużym zainteresowaniem – oprócz osób indywidualnych w Polsce w akcję chętnie włączają się szkoły, uczelnie, organizacje pozarządowe czy firmy działające w obszarze Sprawiedliwego Handlu. W 2017 roku wzięło w niej udział ponad 6 tysięcy osób. Akcji towarzyszył również konkurs fotograficzny na najciekawsze zdjęcie z produktem Fairtrade, z nagrodami w postaci zestawów produktów ze znakiem Fairtrade.

SPOŁECZNOŚCI PRZYJAZNE DLA SPRAWIEDLIWEGO HANDLU

Idea Sprawiedliwego Handlu doskonale integruje lokalne społeczności. Ruch Fair Trade Towns, który narodził się w brytyjskim mieście Garstang na początku XXI wieku szybko zyskał uznanie na całym świecie. Liczba Miast Przyjaznych dla Sprawiedliwego Handlu przekroczyła już dwa tysiące. Z biegiem lat kampanią objęto również szkoły, uczelnie, miejsca pracy czy wspólnoty wyznaniowe. Cele kampanii to między innymi:

- Uważliwienie społeczności lokalnych na zależności między wyborami konsumenckimi a warunkami życia drobnych rolników, pracowników i rzemieślników z krajów globalnego Południa
- Mobilizacja społeczności lokalnych do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju poprzez wspieranie producentów i pracowników najemnych z krajów globalnego Południa

W Polsce koordynacją kampanii zajmują się Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska, Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie i Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu. Pierwszym polskim Miastem Przyjaznym dla Sprawiedliwego Handlu był Poznań, który zyskał tytuł już w 2012 roku. Tytuł Szkoła Przyjazna dla Sprawiedliwego Handlu na koniec 2017 posiadało 9 placówek edukacyjnych w Polsce.

Aby stworzyć podstawy do skutecznego rozwoju kampanii, w latach 2014-2016 Fundacja realizowała projekty „Sprawiedliwi, Aktywni, Świadomi”. Objęły one zasięgiem około 10 tysięcy uczniów z ponad 40 szkół w Polsce. Tematyka zajęć obejmowała takie zagadnienia, jak Sprawiedliwy Handel w kontekście globalnych relacji handlowych, wykluczenie ekonomiczne, edukację prawną, konsumencką i obywatelską. Podsumowanie projektów stanowi wydana w 2016 roku publikacja „Skutecznie o Sprawiedliwym Handlu”.

Dobrota Egner: *Sprawiedliwy Handel uczy odpowiedzialności, empatii i zrozumienia. Młodzież staje się bardziej komunikatywna i uczy się współpracy.*

Katarzyna Grycman-Wieczorek, Olga Kania i Dobrota Egner - śląskie nauczycielki promujące Fairtrade

Więcej informacji na temat kampanii: spolecznosci.fairtrade.org.pl

FESTIWALE, SPOTKANIA, KONFERENCJE

W 2016 roku Fundacja koordynowała organizację Majówek Fairtrade w Katowicach, Krakowie i Wrocławiu. Ponad pół tysiąca uczestników wydarzeń mogło skosztować certyfikowanych produktów Sprawiedliwego Handlu, wziąć udział w warsztatach, obejrzeć filmy na temat Fairtrade czy potańczyć w rytm muzyki etno. Wydarzenia zostały zorganizowane w ramach projektu „Fairtrade – Improving local capacities and raising awareness in V4 region”.

Staramy się wykorzystywać każdą okazję, aby rozmawiać o Sprawiedliwym Handlu i zmianach, jakie ruch ten wnosi w życie milionów drobnych producentów i pracowników z ponad 70 krajów świata. Dlatego też możecie spotkać nas na targach, festiwalach czy konferencjach. Nasze stoisko gościło już m.in. w takich miejscach jak:

- Przystanek Woodstock
- Cieszanów Rock Festiwal
- SLOT Art Festiwal
- Targi Dobroczynności Veritatis Splendor

OPEN EYES ECONOMY SUMMIT

Kongres Ekonomii Wartości Open Eyes Economy Summit stawia sobie za cel promowanie takich rozwiązań gospodarczych, które uwzględniają szersze aspekty działalności, wykraczające poza zysk. Druga edycja kongresu zorganizowana w 2017 roku zgromadziła około 2 tysięcy osób. Na stoisku Fairtrade Polska uczestnicy OEES mogli dowiedzieć się więcej na temat produktów Fairtrade. Ponadto nasi eksperci brali udział w panelach dyskusyjnych. Jednym z zaproszonych gości był również Dario Soto Abril, dyrektor wykonawczy Fairtrade International. Kongresowi towarzyszył również pokaz filmów na temat ekonomii społecznej i Sprawiedliwego Handlu.

FAIR TRADE FILM FESTIVAL – LISTOPAD 2017

Przegląd krótkich filmów o tematyce Sprawiedliwego Handlu i ekonomii społecznej został zrealizowany w ramach unijnego projektu „Social & Solidarity Economy as Development Approach for Sustainability (SSEDAS) in EYD 2015 and beyond”, poświęconego popularyzacji ekonomii społecznej i solidarnej. Spotkania filmowe w Krakowie, Warszawie i Wrocławiu zgromadziły łącznie około pół tysiąca widzów. W ciągu dwóch dni zaprezentowano około 70 krótkich i średnich filmów, dzięki którym widzowie mogli lepiej poznać realia życia w krajach globalnego Południa i przekonać się, w jaki sposób Sprawiedliwy Handel i ekonomia społeczna wspierają zrównoważony rozwój mieszkańców marginalizowanych regionów świata. Pokazom towarzyszyły rozmowy z ekspertami w dziedzinie pomocy rozwojowej, ekonomii społecznej, jak również z twórcami prezentowanych filmów. Ze względu na dużą popularność festiwalu na początku 2018 roku zorganizowano jego kontynuację, tym razem pod nazwą Local Fair Trade Film Festival.

DZIAŁANIA NA RZECZ PRODUCENTÓW

W centrum zainteresowania Fairtrade jest człowiek. W naszych działaniach staramy się przedstawiać życie rolników i pracowników z odległych zakątków świata zaangażowanych w powstawanie wielu produktów, po które sięgamy każdego dnia.

Do naszych zadań w ramach projektu SSEDAS należało między innymi stworzenie filmu promującego dobre praktyki w zakresie ekonomii społecznej na Mauritiusie. Film „Mauritius. Opowieści o cukrze” w reżyserii Michała Wilczka spotkał się z uznaniem zarówno partnerów i koordynatorów (obszerne fragmenty wzbogaciły film dokumentalny podsumowujący cały projekt) jak i szerszej publiczności i doczekał się licznych wersji językowych. Film prezentuje działalność certyfikowanej spółdzielni producentów trzciny cukrowej Petite Savanne w okolicach miasta Chemin Grenier.

Fairtrade Polska bierze również udział w międzynarodowym projekcie „Enhancement of livelihoods in the Kenyan Coastal Region by supporting Organic and Fair Trade certification of smallholders”. Celem projektu realizowanego przez organizacje z państw Grupy Wyszehradzkiej jest wspieranie kenijskich społeczności rolniczych z hrabstw Lamu, Kilifi i Kwale w uprawie i eksporcie orzechów nerkowca i sezamu.

SPEAKER TOUR

W maju 2017 na zaproszenie Fairtrade Polska nasz kraj odwiedziły przedstawicielki spółdzielni drobnych producentów bananów ASOQUABO z Ekwadoru – Lianne Zoetewej pełniącą funkcję administratora i prezesa Fabiola Ramon. W ciągu 12 dni odwiedziły one 7 miast, odbyły 12 spotkań biznesowych i 11 razy spotkały się z publicznością, opowiadając o tym, jak certyfikacja Fairtrade odmieniła życie ponad 120 rolników uprawiających banany w ekwadorskiej prowincji El Oro. Celem wizyty było nawiązanie kontaktów biznesowych z polskimi firmami i zachęcanie konsumentów do wspierania drobnych producentów poprzez wybór certyfikowanych produktów Fairtrade. Speaker tour został zrealizowany w ramach europejskiego projektu SSEDAS.

Fabiola Ramon: *Uprawa i sprzedaż bananów na zasadach Fairtrade ma wiele zalet. Wzajemnie sobie pomagamy, stać nas na fundowanie stypendiów na edukację dzieci. Początki nie były łatwe. Mężczyźni obawiali się, że kobiety nie będą potrafiły dobrze zarządzać spółdzielnią. A jednak ASOQUABO wciąż prężnie się rozwija.*

JAK SIĘ ZAANGAŻOWAĆ

BĄDŹ ODPOWIEDZIALNYM KONSUMENTEM

- Podczas zakupów wybieraj certyfikowane produkty Fairtrade
- Informuj sprzedawców, np. w mediach społecznościowych, że zależy Ci na etycznym pochodzeniu produktów

PROWADŹ FIRMĘ W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY

- Dodaj certyfikowane produkty Fairtrade do swojej oferty produkcyjnej lub handlowej
- Integruj pracowników wokół Fairtrade, włączając się w kampanię *Miejsca Pracy dla Sprawiedliwego Handlu*
- Uwzględniaj Fairtrade w polityce odpowiedzialności społecznej

ANGAŻUJ SIĘ

- Dołącz do kampanii *Społeczności Przyjazne dla Sprawiedliwego Handlu*
- Bierz udział w akcjach takich jak World Fairtrade Challenge czy Kalendarz Adwentowy Fairtrade i wspieraj nasze działania w mediach społecznościowych
- Wspieraj nasze działania darowiznami lub przekaż nam 1% podatku

WWW.FAIRTRADE.ORG.PL